

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

3 Oboer/45/2013

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **R.**, zastúpenej **J.**, proti povinnému **O.**, o vymoženie **18,29 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Er/1108/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. marca 2013 sp. zn. 6CoE/54/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnému **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

1)

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie 18,29 eur s príslušenstvom; povinnosť povinného zaplatiť jej túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice zo 08. 03. 2010 sp. zn. 2C/989/2009. Súdny exekútor J. následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Humenné o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Humenné uznesením z 12. 09. 2011 č. k. 5Er/1108/2010-30 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Zamietnutie žiadosti odôvodnil vyslovením záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v poisťnej zmluve z 24. 07. 2007 (vo všeobecných poisťných podmienkach časť XV).

Prvostupňový súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky tak ako je tomu v predmetnej zmluve (rozhodcovská doložka sa nachádza v prechodných a záverečných ustanoveniach obchodných podmienok pre úver, podpisom zmluvy povinný súčasne vyslovil súhlas so všeobecnými podmienkami bez toho, aby ich mohol meniť či dopĺňať, rozhodcovská doložka teda nebola dojednaná individuálne a vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní), ktorú súd posúdil ako spotrebiteľskú je v rozpore s vnútroštátnymi predpismi upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv a ustanoveniami smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky je neplatné a predstavuje neprijateľnú podmienku. Exekučný titul bol vydaný na základe neplatného ustanovenia zmluvy, bol vtedy vydaný v rozpore so zákonom. Prvostupňový súd preto žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove uznesením z 30. marca 2013 sp. zn. 6CoE/54/2012 napadnuté uznesenie potvrdil.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy.

Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21. 03. 2012 a uviedol že, ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu akceptoval by vykonateľnosť

rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného majúceho účinky paktu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne vrátane osvojenia si dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený a žiadal zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené prvostupňové rozhodnutie a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade:

1. odňali oprávnenej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.). I keď sa v exekučnom konaní vo všeobecnosti nevykonáva dokazovanie, súdy predsa len vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi, avšak bez toho, aby nariadili pojednávanie. Tým oprávnenému v rámci dokazovania odňali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a tiež vysvetliť, ktoré časti predložených listín v ich vzájomnej väzbe viedli k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy,
2. vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O. s. p.),
3. konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
4. svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (viď napríklad R 117/1999. R 34/1995 a tiež rozhodnutia

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru oprávneného mu súdy odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je procesné nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľ tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jeho účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovolaním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O. s. p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú

v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľ vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f / O. s. p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti, ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenému znemožnená realizácia jeho procesných oprávnení.

Po preskúmaní veci dospel k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo ani o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. V tejto súvislosti sa dovolací súd stotožnil s argumentmi uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach sp. zn. 2Cdo/5/2012. sp. zn. 3Cdo/146/2011. sp. zn. 3Cdo/167/2011. sp. zn. 3Cdo/122/2011. sp. zn. 5Cdo/100/2012 a sp. zn. 6Cdo/228/2011, ktorých právne závery považuje z pohľadu dovolacieho súdu za konštantné. Pokiaľ teda súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f / O. s. p.).

Podľa názoru dovolateľa ako odvolací súd tak aj súd prvého stupňa vo svojich rozhodnutiach žiadnym spôsobom nezdôvodnili odklon od ustálenej judikatúry Ústavného súdu. Označil tieto rozhodnutia za arbitrárne, svojvoľné a právne neudržateľné.

Vzhľadom na uvedenú námietku oprávneného bolo potrebné zaujať právny záver o tom, či nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. alebo či má za následok (len) procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.

Je potrebné uviesť, že vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (napr. II. ÚS 261/06). To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje až intenzitu vady konania v zmysle § 237 O. s. p.

Ústava Slovenskej republiky neupravuje aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje Občiansky súdny poriadok aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam - vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (§ 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných väd v zmysle § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci na rozdiel od procesných väd vymenovaných v § 237 O. s. p. považuje síce za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) nie však za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania.

Uvedený záver je obsiahnutý už v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2Cdo/5/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 111/1998 (časť právnej vety „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie

vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný"). Z tohto judikátu vychádza dlhoročná ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá považuje nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu za vadu konania, ktorá môže zakladať dôvodnosť dovolania nie však jeho prípustnosť podľa § 237 ods. 1 O. s. p. O aktuálnosti uvedeného judikátu svedčí okrem iných aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. novembra 2011 sp. zn. IV ÚS 481/2011, podľa ktorého uvedený právny názor k výkladu § 237 písm. t/ O. s. p. považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný a neporušujúci základné práva sťažovateľa.

Dovolací súd vychádzajúc z uvedeného judikátu preto dospel k záveru, že na vytýkanú vadu rozhodnutia odvolacieho súdu - nedostatočné odôvodnenie by mohol prihliadnuť len vtedy, ak by bolo dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu prípustné z iného dôvodu.

Oprávnený napokon namieta, že vo veci rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený, čo videl v tom, že J. ešte predtým ako sudca rozhodoval o odvolaní oprávneného, pôsobil vo funkcii predsedu komisie M. a táto komisia a samotný J. vyhodnotili na verejnom zasadnutí dňa 22. 04. 2009 Všeobecné poisťné podmienky oprávneného z 21.05.2007 vrátane všetkých ich dodatkov za neprijateľné, a to v celom ich rozsahu. J. podľa názoru oprávneného prejedukoval svoje rozhodnutie vo veci ešte pred tým ako o veci ako sudca skutočne rozhodoval a vzhľadom na tento vopred vytvorený a jasne vyjadrený názor na všeobecné poisťné podmienky oprávneného nemôže byť pri posudzovaní týchto podmienok nezaújatý, resp. možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaújatosti.

J. sa k uvedenej námietke vyjadril tak, že nepozná zástupcu oprávneného a ani povinnú. Nemá vedomosť o tom, že by poznal nejakú osobu, ktorá by bola v právnom vzťahu k zástupcovi oprávneného a nemá žiadny pomer k veci. Necíti sa byť vo veci zaujatý. Uviedol, že v konaní pred komisiou neboli rozoberané dôvody neprijateľnosti rozhodcovskej doložky.

Podľa § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich zaujatosti.

Podľa § 14 ods. 3 O. s. p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Citované zákonné ustanovenia predpokladajú taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ďalej len „dohovor“) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. Súvislosť medzi súdom, ktorý je založený na zákone, jeho nezávislosťou ako to vyjadruje čl. 6 ods. 1 dohovoru („každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu“) garantuje tento dohovor v celoeurópskom rozmere súčasne sudcovskú nezávislosť aj právo na zákonného sudcu. Ústavná úprava súdnej a inej právnej ochrany v Slovenskej republike garantuje obdobne vyjadrené právo na spravodlivý proces (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ďalej len „listina“, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej len „ústava“, ktoré články dávajú každému možnosť - právo - domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v zákone určených prípadoch na inom orgáne Slovenskej republiky), do ktorého tiež zahrňuje aj právo na to, aby právna vec účastníka konania nebola odňatá zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanoví zákon. Ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadruje zhodu na sudcovskú nezávislosť a právo na zákonného sudcu s právnym režimom podľa dohovoru (v obsahu týchto práv podľa dohovoru a podľa ústavy nemožno vidieť zásadnú odlišnosť). Potom platí, že v určitej právnej veci má rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne

príslušného súdu určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania - pokiaľ by na to nebol daný zákonný dôvod - meniť nemal. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, ktorý predstavuje výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu stanovuje, aby zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Sledovaný cieľ, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu spočíva v zmaření hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý - nie nestranný - sudca.

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prejednať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O. s. p.) alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O. s. p.). Obsahom práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je len povinnosť (nadriadeného) súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny, čl. 48 ods. 1 ústavy), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní týchto dôvodov (ich analýze) v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu a inštruktívnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky k danej problematike.

ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu treba brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napr. Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESEP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napr. Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikáť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania zaujatosti (porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná „Justice must not only be done, it must also be seen to be done“). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (pozri Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti alebo necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)zaujatosti sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti sudcu (pozri Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti.

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívnych kritérií sa musí rozhodnúť, či existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce, určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. Teda za objektívne nemožno považovať to ako sa nestrannosť len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne

(ne)existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

V prvom rade vzhľadom na tvrdenú zaujatosť vo veci konajúceho sudcu tunajší súd preskúmal námietku zo subjektívnej stránky, pričom dospel k záveru, že zo subjektívnej stránky sa jeho zaujatosť nepreukázala. Nadriadený súd vychádzal z jeho vyjadrenia o tom, že procesné strany nepozná a zo skutočnosti, že niet dôkazov, ktoré by svedčili o opaku.

Najvyšší súd tak pristúpil k preskúmaniu nestrannosti namietaného sudcu z objektívneho hľadiska, pri ktorom sa zameril na dôvody uvedené žalovaným v jeho dovolaní. Žalovaný zaujatosť sudcu vyvodzuje zo skutočnosti, že ešte pred rozhodovaním v predmetnej veci pôsobil vo funkcii predsedu Komisie pre posudzovanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a táto komisia a samotný J. vyhodnotili na verejnom zasadnutí dňa 22. 04. 2009 všeobecné poisťné podmienky oprávneného z 21. 05. 2007 vrátane všetkých ich dodatkov za neprijateľné, a to v celom ich rozsahu.

Z prepisu záznamu z verejného zasadnutia komisie z 22. 04. 2009, ktorý predložil súdu oprávnený nie je zrejmé, či J. vyjadril názor o neprijateľnosti všetkých dojednaní nachádzajúcich sa vo všeobecných poisťných podmienkach oprávneného z 21. 05. 2007 vrátane rozhodcovskej doložky alebo sa toto vyjadrenie týkalo len všetkých dojednaní prerokovávaných na komisiou na predmetnom zasadnutí. Podľa J. na predmetnom zasadnutí dôvody neprijateľnosti rozhodcovskej doložky rozoberané neboli.

Keďže oprávnený ani na výzvu súdu nepredložil originál zápisnice z verejného zasadnutia komisie z 22. 04. 2009, prípadne zvukový záznam, z ktorého bol uvedený záznam vyhotovený dovolací súd dospel k záveru, že oprávnený skutočnosť, že by J. vyslovil názor o neprijateľnosti jeho všeobecných poisťných podmienok z 21. 05. 2007 na verejnom zasadnutí komisie dňa 22. 04. 2009 nepreukázal.

Vyjadrenie J., ktoré bolo súčasťou článku „P. čelí spříške súdnych sporov" bolo len všeobecným poukázaním na európske právo bez akýchkoľvek záverov k rozhodcovským doložkám uzatváraným oprávneným a ako také nie je spôsobilé spochybnit' jeho nestrannosť.

Jednou zo základných povinností Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „komisia“) zriadenej na základe § 26 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa je posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Výsledkom rokovania komisie môže byť záver o súlade podmienok v zmluvách predávajúceho so zákonom alebo záver o porušení zákona, t. j. neprijateľnosti podmienok. V prípade, ak komisia dospeje k záveru o neprijateľnosti podmienok vyplýva jej z ust. § 26 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa oprávnenie podať podnet príslušným štátnym orgánom a obrátiť sa na združenie s podnetom na uplatnenie práv na príslušnom štátnom orgáne. Závery komisie nie sú všeobecne záväzné a výsledky prerokovania majú len odporúčací charakter.

J. pri prerokovaní zmluvných podmienok oprávneného len vykonával kompetencie vyplývajúce zo zákona ako člen komisie. Výsledok jeho činnosti, resp. činnosti komisie nemá povahu ani individuálneho správneho aktu (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 14. 02. 2011 sp. zn. 7Nc/9/2011). Dôvody uvádzané oprávneným teda nesvedčia o existencii vzťahu (subjektívnej alebo objektívnej povahy) relevantného z hľadiska § 14 ods. 1 O. s. p. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

Vzhľadom na uvedené nemožno dospieť k záveru, že v predmetnej veci by rozhodoval vylúčený sudca.

K námietke oprávneného, že súdy zaťažili konanie tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) dovolací súd uvádza, že procesná vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod, ktorý možno úspešne uplatniť vtedy, keď je dovolanie procesné prípustné (o tento prípad ale v preskúmvanej veci nešlo). Sama tzv. iná vada konania prípustnosť dovolania nezakladá (pre účely preskúmvanej veci vid' § 239 O. s. p. a § 237 O. s. p.).

Oprávnený napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O. s. p. (iba výskyt, ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesné prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 3Cdo/53/2011, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 5Cdo/44/2011 a sp. zn. 6Cdo/41/2011).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených oprávneným (§ 237 písm. f/ a g/ O. s. p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní procesné úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd nepriznal povinnému náhradu trov tohto konania, lebo nepodal návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. apríla 2014

JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová